

JEZYK POLSKI KLASA VIII – 26 marca 2020r.

Przypomnę cechy gatunkowe literatury faktu, powieści reportażowej, utrwale wiadomości na temat książki A. Kamińskiego „Kamienie na szaniec”.

1. **TEMAT LEKCJI: „Kamienie na szaniec” - trwałym dokumentem swoich czasów.**
2. Przypomnij cechy gatunkowe literatury faktu /**podręcznik str.155/**, reportażu /**podręcznik str.87/**.
3. Zapoznaj się z poniższymi tekstami.

„Pisałem z potrzeby serca – nie z analiz rozumowych. Znałem cudowną młodzież, byłem wśród nich, gdy uderzył w nich grom. Zapragnąłem gorąco pokazać tę młodzież światu, utrwalić prawdę o tej młodzieży, przedłużyć jej społeczne życie poza śmierć. (...)

W obydwu książkach podkreślałem, że to relacje »o faktach prawdziwych i o ludziach prawdziwych«. (...) Dokonywałem wyboru. Na pewne fakty patrzyłem przez szkło powiększające: dzielność, prawość, opiekuńczość. (...)

Ale niczego nie zataiłem!

Mój pogląd – na literaturę:

- musi zaspokajać pragnienie wartości »lepszego świata«
  - musi »krzepić serca« i dawać satysfakcję moralną (literat wpatrzony we własny pepek – ryzykowne zjawisko!)
  - ale nie wolno fałszować i zatajać faktów!
- Czytelnik dokonuje wyboru...”

Książkę Kamińskiego uważa się za dokument, ponieważ wykorzystał i **przedstawił on rzeczywiste fakty z czasów okupacji hitlerowskiej do sierpnia 1943 roku**, czyli do momentu śmierci Zośki. Działalność głównych bohaterów znał autor z bezpośredniego z nimi kontaktu. Od pierwszych dni wojny „był wszechstronnie związany z konspiracją. Był inicjatorem i współtwórcą wielu inicjatyw, które w sposób znaczący wpłynęły na kształt życia podziemnego w okupowanej Warszawie. Od 1941 roku był szefem Biura Informacji i Propagandy, a także twórcą i komendantem organizacji Małego Sabotażu „Wawer”. Tu właśnie spotkali się z „Kamykiem” Tadeusz

Zawadzki, Jan Bytnar i Alek Dawidowski, późniejsi bohaterowie „Kamieni na szaniec”. (K. Heska-Kwaśniewicz, tamże)

Aleksander Kamiński znał dokładne relacje z akcji pod Arsenalem od bezpośrednich w niej uczestników, przyjaciół Alka i Rudego.

Bardzo ważnym źródłem informacji o walce podziemnej, o losach bohaterów był pamiętnik Zośki. Autor utrwalił w nim — za namową ojca — nie tylko wydarzenia, ale i myśli, idee, marzenia, zawarte w licznych dyskusjach młodych ludzi. Zośka czuł się spadkobiercą idei swych przyjaciół i takimi spadkobiercami pragnął uczynić całe walczące pokolenie.

„W uwagach do «Kamieni na szaniec» Aleksander Kamiński napisał, że książka we wszystkich szczegółach oparta została na rzeczywistych wydarzeniach, że stanowi dokument, któremu nadano formę opowieści. Autor musiał z wielkim pietyzmem traktować każdy szczegół, jakby świadom, że «Kamienie na szaniec» staną się pierwszą lekcją historii konspiracyjnego harcerstwa dla wielu Polaków.” (K. Heska-Kwaśniewicz, tamże)

4. Na podstawie powyższych tekstów i wiedzy na temat „Kamieni na szaniec”, **dopasuj podane argumenty, udowadniając, że książka A. Kamińskiego to literatura faktu, powieść reportażowa, gawęda/ utwór literacki, mający charakter swobodnego opowiadania/ harcerska.**

podkreślenie na wstępie, że to „opowiadanie o Alku, Rudym i Zośce”; forma opowieści o czynach bohaterów; autor pisze o wydarzeniach, w których brał udział lub znał ich uczestników; rekonstrukcja zdarzeń z życia autentycznych postaci; rzeczywiste wydarzenia, miejsca, bohaterowie, fakty; wierność realiom; brak fikcji literackiej; udokumentowana relacja o Szarych Szeregach; bohaterami są harcerze; przypomina opowieść wygłaszaną ustnie, swobodną relację; prawdziwe nazwy szkół, drużyn harcerskich, wydarzenia można sprawdzić w książce do historii, encyklopedii,

literatura faktu	powieść reportażowa	gawęda harcerska

5. **Dla chętnych**, zapoznaj się z materiałami na E – podręcznikach.

<https://epodreczniki.pl/a/wielkie-male-dzialanie/D3DMOuLb2>

Zadanie domowe

Z czym przede wszystkim będą Ci się kojarzyć bohaterowie „Kamieni na szaniec”? Uzasadnij swoje stanowisko./**pięć zdań**/

Zadanie proszę przesyłać na podany adres mailowy lub na Messengera.

- kontakt z uczniami na Messengerze, **Skype /środa 11⁰⁰-12⁰⁰/**

- mail nauczyciela: malgorzata_herbut@vp.pl